کورتە
ئۆتۆبایۆگرافی

• ناوم حەسەن شافێعی، کوڕی مستەفا شافێعی و دڵبەر خوداجوو، خەڵکی سەقزم.

• لە ڕێکەوتی ١٧ی ڕەشەمەی ساڵی ١٣٣٣ی هەتاوی، بەرانبەر بە هەشتی مارسی ساڵی ١٩٥٥ی زایینی، کە ماڵی باوکم و باوەگەورەم هاتبوونە شاری بانە، من لەم شارە خنجیلانە واتا لە شاری بانە، لە دایک بووم.

• بنەماڵەی دایکی باوکم بە نێوی خورشید خان، کە کچی ئامینە خان و وەستا ساڵحی لوولەساز بووە، خەڵکی سلێمانی بوون و خورشید خانی دایە گەورەم، خوشکی شیری شێخ مەحموودی حەفید بووە و هەروەها خوشکی ڕەوانشاد میرزا فەرەجی شەهلایی لە بنەماڵەی شەهلاییەکانی شاری سەقز بوو.

• بنەماڵەی باوەگەورەی باوکیشم لە سنەدا ژیاون و باوەگەورەی باوکم بە نێوی حاجی فەرەجوڵا کە کوڕی حاجی شاوان و باوکی میرزا ساڵح و حاجی حەبیبەڵا بووە

و ناسراو بە ماڵی "ناڵچە زێڕین" یان "پاژنە تەڵا" بوون.

• هاوژینم ناوی **مێهری زرێهگەر**ە و دوو کوڕ و کچێکم هەن. کوڕەکانم **ئاکۆ** و **کاردۆخ** و ، کچەکەشم ناوی **شانۆ**یە.

• لە هەموو قۆناغە سەختەکانی ژیانمدا، هاوژینەکەم وەک قەڵا لە پشتم بووە و منداڵەکانیشم وێڕای بوونیان لەهەندەران، هەموو دەم پشتیوان و هاندەرم بوون.

• قۆناغی سەرەتایی و دوو ساڵ ناوەندییم لە فێرگەکانی پەهلەوی و پەهلەوی بانە (ناوە دزراوەکەی ڕەزا پاڵانی)[1]، خوێندوە و پاشان لە دوای چواردە ساڵ ژیان لە بانەی

١- **ڕەزا پاڵانی:** ڕەزا قەزاق، ڕەزا ماکسیم، سەردار سپا، کە وەکوو دارەدەستی ئێنگلیس کوودتای لە دەسەڵاتی قاجاری تورکی ئاغوز کرد، بە ناوی ڕەزا شا دەسەڵاتێکی دامەزراند کە پاشتر پاشناوی پەهلەویان پێوە لکاند. لە **١٩٢٥** تا **١٩٤١**ی زایینی. ڕەزا قەزاق کە هەتیو بوو و بە هەژاری گەورە ببوو، هیچ ناو و نیشانێکی نەبوو. راوێژکارەکانی بە باشیان زانی ناوێکی بۆ هەڵبژێرن شیاوی پادشا بێ. بۆ نموونە **ڕەزا پاڵانی** واتە **کورتاندروو**یان کرد بە ڕەزا پەهلەوی گوایە، کۆلکەی بگاتەوە بە پەهلەوییە ساسانییەکان. ئیتر لەوە بگەڕێ ئەو چوار ملیۆن پەهلەوییە کە ماون و ئێستە هەن، هەر هەموویان کوردن و بە شانازییەوە خۆیان بە کورد ئەزانن.
ئینجا جاڕ درا کێ پەهلەوییە ئەبێ ناوی خۆی بگۆڕێ، ئیتر کەس بۆی نییە پەهلەوی بێ!
یەکێک لەو کەسانەی چیرۆکەکەی دەنگی دایەوە **مەحموودی پەهلەوی**، نووسەری بەناوبانگ و خاوەنی پەرتووکی هەشت بەرگی **مێژووی پەیوەندی ڕامیاری ئێران و ئینگلیز** بوو. کاتێکە ناوەکەیان لێ سەندەوە، وتیان ناوێکی تر هەڵبژێرە. ئەویش وتی جا کە ناوی خۆم بە کەڵەگایی لێبسێنن و نەتوانم هیچ بکەم، دیارە بەس مەحموودم و لەوە زیاترم شیاو نییە. لەو ڕۆژە بە دواوە، مەحموودی پەهلەوی، بوو بە **مەحموود مەحموود!**. فەرهەنگۆک

خۆشەویست کە لە ڕاستییدا خۆشترینساڵەکانی تەمەنم بوو، بە هۆی جەڵدەی مێشک و نەخۆشین و خانەنشینی باوکمەوە کە کارمەندی کارگەی جگەرە دایرەی دوخانیات بوو، گەڕاینەوە بۆ سەقز.

• لە خوێندنگەکانی شاپوور و مێهرەگان لە شاری سەقز خوێندوومە و پاشان بە هۆی کۆچی دوایی باوکمەوە و باری نالەباری ئابووری ماڵەوەمان، سەرەڕای ئەوەی کە شاگردێکی نازیرەک نەبووم، لە پۆلی یازدەوە گەڕامەوە بۆ نۆ و چوومە شاری بیجاڕ لە پارێزکای کوردستان و دوو ساڵ لە دانشسەرای ڕاهێنانی مامۆستا لە شاری بیجار لە پارێزگای کوردستان، خوێندم و پاشان وەک مامۆستای فێرگەی سەرەتایی، گەڕامەوە بۆ سەقز و ساڵی ۱۳۵۳ لە فێرگەی "مێهر" لە شەقامی شاناز، بووم بە مامۆستا.

• ساڵی ١٣٥٤ی هەتاوی، وەک "سپای دانش" لە شاری سەراب لە پارێزگای ئەردەوێڵ، شەش مانگی سەرەتاییم تەواو کرد و پاشان لە گوندی "ئاچیدەرێ" لە شاری مەهاباد، بۆ ماوەی ساڵ ونیوێ هەر وەک "سپای دانش"، وانەم دەگوتەوە.

• بە هۆی کێشەم لە تەک ئەفسەرێکدا، ماوەی ۹ مانگ کەوتمە بەندیخانەی نیزامی لەشکری ٦٤ی ورمێ و هەروەها پادگان یان سەربازخانەی قووشچی لە باکووری ورمێ. پاش تەواو بوونی زیندانیەکەم، گەڕامەوە بۆ سەقز و وەک مامۆستا، لە ئاواییەکانی قەڵەندەر و میرەدێ و پاشان ناوشاری سەقز، دەستم بە کار کردەوە.

• ساڵی ١٣٥٨ وێڕای تەواو کردنی دووهەمین دیپلۆم،

له تاقیکردنەوەی سەرانسەری کونکووردا بەشدار بووم و وەکوو خوێندکاری «وێژەی بەراوەردکاری» (ادبیات تطبیقی) لە زانکۆی ئەبووڕێحان بیروونیدا وەرگیرام، بەڵام هاوکات لەگەڵ داخستن و نۆژەنکردنەوەی سیستەمی زانکۆکانی ئێراندا، لەو ڕەحمەتەش بێوەری بووم!

• له ساڵی ١٣٦٢ی هەتاوی لە کار لابرام و لە بەهاری هەر ئەو ساڵەدا، بە هۆی ئەندام بوون و چالاک بوون لە ڕێکخراوەی "کۆمەڵەی یەکسانی"، ماڵەکەم دەستی بە سەردا گیرا و خۆم لەگەڵ هاوژین و منداڵەکانم دەرباز کرد. ساڵی ١٣٦٩یش هاتمە تورکیە و پاش ساڵێ درام بە کانادا و ئێستاش لێرە دەژیم.

• لە منداڵیمەوە، لە شاری بانە و لە ڕێگەی ڕادیۆ کرماشانەوە و هەروەها بوونی پەرتووکی کوردی، بە هۆی نزیکایەتی شاری بانە لە باشووری کوردستان کە لەو سەردەمەدا مەکۆی فێربوونی کوردی بوو، فێری کوردی نووسین بووم و هەستم کرد بەوەی کە زۆر حەزم لە شیعرە و لە ماڵی باوەگەورەم، ڕەوانشاد ئاغە عەبەی خوداجوو، کوڕی ڕەوانشاد ئەسعەد بەگی دارۆغە کە لەو ماوەدا لە بانە بوون، بە پشتگەرمی باوەگەورەم، هەروەها دایەگەورەم بە ناوی کیشۆر سدیقی کە لە بنەماڵەی سدیقی سەقز و کچی خاتوو گوڵەندام و میرزا عەلی سدیقی، هەروەها حەز و ئارەزووی خۆم، وێڕای ئەوەی پەرتووکی کوردیم لە بەردەستدا بوو و هاوکات، هەموو شەو گوێگری کاروانی شیعر و مۆسیقای ڕەوانشاد شوکرڕوڵای بابان و هەروەها شاعیری بلیمەت ڕەوانشاد سوارەی نەمر و پرۆگرامی تاپۆ

و بوومەلێڵ لە ڕادیۆ کرماشانەوە بووم و دەتوانم بڵێم ڕادیۆ کرماشان، مامۆستای یەکەمم بوو لە نووسین و فێربوونی زمانی دایکییمدا.

• لە سەرەتای شەستەکانی هەتاوییەوە، کۆمەڵێ لە شیعرەکانی مەحموود دەروێش، کە لە پەڕتووکێکدا بە نێوی «**ادبیات مقاومت در فلسطین اشغالی**» (**وێژەی بەرخۆدان لە فەلەستینی داگیرکراو**) نووسینی "غەسان کەنەفانی"، کە بە فارسی بوو، وەرمگێڕانە سەر زمانی کوردی. هەروەها، ٣٠ دانەی بژاردە لە شیعرەکانی «پابلۆ نێرۆدا» شاعیری مەزنی شیلیایی، کە بە داخەوە کۆی ئەو وەرگێڕانانە و کۆمەڵێ بەرچاو شیعری دیکەی خۆیشم بەر پەلامار و شەڤخوونی کۆماری ئیسلامی کەوت و هەموو تێدا چوون.

• هەروەها سالانی ٥٩ و ٦٢ی هەتاوی، دوو جار ماڵەکەم تالان کرا و بە تایبەت لە ٦٢دا، هەموو شیعرەکانم لەگەڵ ماڵەکەم ڕۆیی و بە داخەوە زۆر لەو بابەتانەم تێدا چوون.

• ئێستاش ماوەی ٣١ ساڵە لە هەندەران دەژیم و لێرە خانەنشین بووم و فرەتر خەریکی کاری شیعر و وەرگێڕانی بابەتی شیعری و خوێندنەوەی کتێب و ئەو بابەتانەم.

• بەرهەمەکانم هەرچەند زۆربەی تێداچوون، بەڵام ئەوەندەی کە لای خۆمن، وەکوو پەڕتووکێ هێشتا چاپ نەکراون، بەڵام لە "سۆشیال میدیا" و شوێنی تردا بڵاو بوونەتەوە و هەروەها، لە ماوەی بوونیشم لێرە، هەوڵم داوە شان بە شانی ڕووداوەکانی نیشتمانەکەم هەڵوێست وەرگرم و بڵاویان کەمەوە.

• به پێویستی دەزانم که له دوو توێی ئەم کورته ئۆتۆبایۆگرافییەدا، گەرمترین سپاسی خۆم پێشکەش به هاوڕێی زۆر دڵسۆز و ئازیزم کاک «سیامەند شاسواری» بکەم که بەرپرسایەتیی سەرجەم کارەکانی ئەم پەرتووکه شیعرەی له ئەستۆی خۆی گرت و له پەنای ئەوەدا که پرۆژەی فرەی له بەردەستدا بوو، شێلگیرانه و لەوپەڕی دڵسۆزیدا سەرجەم کارەکانی ئەم پەرتووکەی بەوپەڕی لێهاتوویی و دڵسۆزییەوە به ئەنجام گەیاند، هەر له هەڵەچنی و دیزاین و پێداچوونەوە و مۆنتاژ کردن، هەتا کۆتایی.

• بەڕاستیی قەدرزان و سپاسگوزاری هەموو ئەرک و زەحمەتەکانی کاک سیامەندم و جارێکی دیکەش، به دڵ و گیان سپاسی دەکەم و له پەنای ئەوەدا که کاری زۆر جوانی له زەوینەی نووسین و وەرگێڕانی بەرهەمگەلی بەپێز، پێشکەش به پەرتووکخانەی کوردی کردوە، بەوپەڕی دڵسۆزییەوە، هاوکات لەگەڵ نووسینی پێشەکی، ئەم کارەشی کۆتایی پێ هێنا.

هیوام وایه نموونەی فراوان بێت.

بەو هیوایە خۆرەتاوی سەربەستیی له کەلی نیشتمانەکەم هەڵبێ، تا دوا ساتەکانی ژیانم هەوڵ ئەدەم و:

کۆچەرێکم هەڵگری سەر، من له پێناوی وڵات

ئەو مەلەم ئاکامی کۆچم دێمەوە هێلانەکەم

حەسەن شافێعی

گەلاوێژی ٢٧٢١ ــ ئۆتاوا ــ کانادا